I dalis. TEKSTO SUVOKIMAS

Atidžiai perskaityk tekstą ir atlik užduotis.

Kalba

Kiekvienas suprantame, kad mums mūsų kalba – skambiausia, gražiausia, ja galime pasakoti, ką tik norime. Ja dainuojame ir net galvojame ar sapnuojame. Mūsų kalba – mūsų gyvenimo dalis.

Ar sena mūsų kalba? Taip, tikrai sena. Tiesa, lietuviškai kalbėję mūsų protėviai nepaliko knygų, laiškų.

Lietuvos vardas pirmą kartą prieš tūkstantį metų paminėtas taip pat ne lietuviškai, o lotyniškai. Karaliaus Mindaugo laikais kalbėta ir rašyta lietuvių kalba. Pirmoji lietuviška knyga išspausdinta 1547 metais. Tai buvo Martyno Mažvydo „Katekizmas". Tačiau rastas ir daug senesnis lietuviškas tekstas – 1503 metais nežinomo autoriaus ranka rašyti poteriai.

Pasaulio kalbininkai seniai nustatė, kad lietuvių kalba labai panaši į jau mirusias kalbas. Mūsų kalba gyva. Ar mes neturime tuo didžiuotis?

Mūsų kalba sudėtinga ir paprasta. Pirmiausia ja kaip rašome, taip ir skaitome. Mūsų abėcėlėje – 32 raidės. Dvibalsiai kalbai teikia dainingumo, lankstumo, žaismingumo.

Ar lengva kalbėti lietuviškai? Taip, mums, girdintiems lietuvių kalbą nuo gimimo, lengva. Kitataučiui mūsų kalba – kietas riešutėlis, nes išmokti tarti balsius, dvibalsius, o paskui – taisyklingai kirčiuoti, išmokti gramatikos yra be galo sunku.

Selemonas Paltanavičius

LIVEWORKSHEETS

TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTYS

1. *Kada pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas?* 1 taškas

_____

2. *Teksto žodžiais atsakyk, kokia mums yra mūsų kalba.* 2 taškai

_____

_____

3. *Kokia kalba buvo kalbama karaliaus Mindaugo laikais?* 1 taškas

_____

_____

4. *Kada išspausdinta pirmoji lietuviška knyga? Kaip ji vadinosi?* 2 taškai

_____

_____

5. *Ko mūsų kalbai teikia dvibalsiai?* 2 taškai

_____

_____

6. *Kas dar, be mūsų, domisi mūsų kalba? Atsakymą pažymėk.* 1 taškas

a) dainininkai
b) pasaulio kalbininkai
c) valdininkai

7. *Kodėl „kitataučiui mūsų kalba – kietas riešutėlis"?* 2 taškai

_____

_____

LIVEWORKSHEETS

8. *Kaip manai, kuo lietuvių kalba yra ypatinga? Savo nuomonę pagrįsk.* 2 taškai

_____

_____

9. *Paaiškink pasakymą „Mūsų kalba yra gyva".* 1 taškas

_____

_____

Galėjai surinkti 14 taškų. SURINKAI _____

II dalis. RAŠYMAS

1. *Pabrauk žodžius, kurių rašybą reikia įsidėmėti.* 4 taškai

• Šešios žąsys su šešiais žąsyčiais. • Visuomet pasakyk ačiū. • Nepamiršk ir žodžio dėkui.

• Po ąžuolu augo trys grybai ir gėlė. • Drąsuolis šiandien ryte grįžo namo.

2. *Įrašyk trūkstamas raides.* 5 taškai

Ka___kas, man___s, tav___, m___slingas, kel___tas,

ketur___sdešimt, vėl___va, ryto___, atidž___, k___snis.

3. *Patikrink priebalsių rašybą.* 3 taškai

Vežti – _____ Grėbti – _____

Šliaužti – _____ Zvimbtelėjo – _____

Pešti – _____ Drėbti – _____

4. *Ištaisyk klaidas.* 3 taškai

Mąstyti, asotis, drasa, tesinys, kiaušinis, stebuklas,

gryžo, trise, keletas, kaškas, žemyn, gal būt.

LIVEWORKSHEETS

5. *Ištaisyk klaidas.* 4 taškai

- Ušsiplieskė lyg degtukas. • Tėvelis įsuko varštą. • Jonas panoro staptelėti.
- Kas žinksnį Brisius vis lyštelėdavo koją. • Prisivirei košės, tai ir srėpk.
- Ankščiau vis klyzdavau.

6. *Įrašyk trūkstamas raides. Paaiškink pabrauktų žodžių rašybą.* **4 taškai**

- Norim au___ti (_____) dideli. • Vėjas pradėjo ū___ti (_____) ir len___ti (_____) medžių šakas.
- Puoliau grė___ti (_____) lapų ir ve___ti (_____) jų į krūvą.
- Mamytė rū___čiai (_____) pažiūrėjo į mane, kad neme___čiau (_____) vabalo ant šulinio dan___čio (_____)

Galėjai surinkti 23 taškus. SURINKAI _____

III dalis. KŪRYBINĖ UŽDUOTIS

Prisimink perskaitytą knygą, kuri tau padarė didelį įspūdį.
Parašyk pasakojimą ***„Mano vaikystės knyga“****.*

NEPAMIRŠK!
- Laikykis pasakojimo sandaros (pradžia, raida, pabaiga).
- Vartok vaizdingus žodžius ir posakius.
- Kitą mintį rašyk naujoje pastraipoje, toliau nuo krašto.
- Atkreipk dėmesį, ar siejasi sakiniai.
- Rašyk gražiai, tvarkingai, įskaitomai.
- Pasitikrink, ar nepadarei klaidų.

1. Kaip knyga vadinasi? Kaip ji atrodo?
2. Apie ką joje pasakojama?
3. Kokius veikėjus įsiminei? Juos apibūdink.
4. Kodėl ši knyga tau įsiminė?
5. Kam patartum ją paskaityti? Kodėl?

LIVEWORKSHEETS